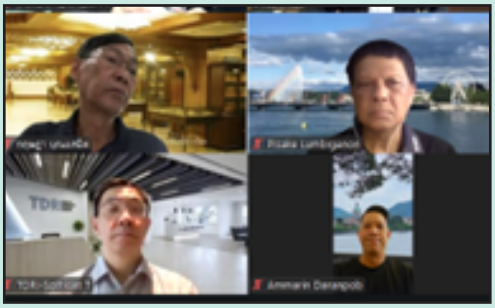
ข่าวสาร
สภา มทส.
สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
SUT COUNCIL Newsletter
ปีที่ 15 ฉบับที่ 5
มิถุนายน พ.ศ. 2569

ประเด็นข่าว

	หน้า
■ การประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 4/2569	1
■ สรุปมติการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 3/2569	1–4

การประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 4/2569

ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี) ทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 4/2569 เมื่อวันเสาร์ที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2569 ซึ่งเป็นการประชุมทางไกลผ่านระบบ Teleconference ระหว่างห้องประชุมพจนสาร หน่วยประสานงาน มทส. – กทม. อาคารพญาไทพลาซ่า ชั้น 22 กรุงเทพมหานคร และห้องประชุมสารนิเทศ ชั้น 2 อาคารบริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และประชุมออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Cloud Meeting

สรุปมติที่สำคัญของการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 3/2569 วันเสาร์ที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2569

บทบาทและทิศทางการบริหารงานของฟาร์มมหาวิทยาลัย

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

1) ฟาร์มมหาวิทยาลัยควรกำหนดเป้าหมายหลัก คือ สามารถสร้างรายได้ ที่เพียงพอต่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
2) ฟาร์มมหาวิทยาลัยมีศักยภาพมากพอที่จะสร้างคุณค่าต่อสังคม โดยมหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นการสร้างคุณค่าต่อสังคมที่สะท้อนจากภารกิจทั้ง 3 ด้าน ของฟาร์มมหาวิทยาลัย คือ
   (1) ด้านการเรียนการสอน โดยกำหนดแนวทางว่าเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องเป็น smart farmer ที่มีความเข้าใจ ทั้งในเรื่องการผลิต และการตลาด
   (2) ด้านการวิจัย โดยจะต้องมุ่งเน้นผลงานวิจัยที่สามารถนำไปช่วยแก้ปัญหาของชุมชนและประเทศได้ เช่น climate change, ฝนแล้ง, น้ำท่วม และโรคพืช/สัตว์ เป็นต้น
   (3) ด้านการบริการวิชาการ เช่น การช่วยชุมชนทั้งในเรื่องการผลิตและการตลาด
3) ฟาร์มมหาวิทยาลัย ควรเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ฟาร์ม โดยสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในตลาด และสร้างจุดเด่นและคุณภาพที่สามารถดึงดูดผู้บริโภคให้สนใจผลิตภัณฑ์ของฟาร์มมากยิ่งขึ้น

บทบาทและทิศทางการบริหารงานของฟาร์มมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

4) ในปัจจุบัน ฟาร์มมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นในเรื่องผลิตภัณฑ์มากกว่าการตลาด ดังนั้น หากฟาร์มมหาวิทยาลัยมีความประสงค์จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน อาจต้องมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญการบริหารงานในรูปแบบธุรกิจเข้ามาช่วยบริหารจัดการฟาร์มมหาวิทยาลัย รวมถึงการบริหารฟาร์มมหาวิทยาลัยควรมีการประสานสร้างเครือข่ายกับภาคเอกชนและภาคธุรกิจอย่างจริงจัง เพื่อให้มีความเข้าใจเรื่องการตลาดและ value chain

ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533 มาตรา 10 (3) ที่ระบุว่า “มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ ให้รวมถึง...(3) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือของเอกชนในกิจการที่เกี่ยวกับการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม การปรับแปลง การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม...” นั้น ได้ให้อำนาจมหาวิทยาลัยในการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกได้

5) ฟาร์มมหาวิทยาลัยควรดำเนินการในรูปแบบเชิงธุรกิจ เนื่องจากฟาร์มมหาวิทยาลัยมีภารกิจด้านการเรียนการสอนและด้านการวิจัยที่ควบคู่ไปกับการหารายได้ในฐานะหน่วยวิสาหกิจของมหาวิทยาลัย อีกทั้งควรทบทวนวิธีการคิดคำนวณรายได้สุทธิของฟาร์มมหาวิทยาลัยให้ถูกต้อง โดยควรคิดแบบการจัดสรรต้นทุนเนื่องจากมีการใช้ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกันระหว่างส่วนที่เป็นการจัดการเรียนการสอนกับส่วนที่เป็นการหารายได้

6) ธุรกิจฟาร์มถือเป็นธุรกิจที่บริหารจัดการค่อนข้างยาก เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีต้นทุนสูง และส่วนต่างกำไรต่ำ รวมถึงมีความหลากหลายค่อนข้างมาก อีกทั้งนอกจากความสามารถในการบริหารจัดการและการสร้างผลิตภัณฑ์ ฟาร์มมหาวิทยาลัยควรพิจารณาความสามารถในการแข่งขันด้วยว่าผลิตภัณฑ์ที่สร้างขึ้นจะสามารถแข่งขันได้หรือไม่ อย่างไร

7) ฟาร์มมหาวิทยาลัยควรวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญว่าควรดำเนินการในเรื่องใดก่อนหลัง โดยควรผลักดันในส่วนที่ดำเนินการได้ดีอยู่แล้ว เช่น ไก่โคราช และโคราชวากิว ควบคู่ไปกับปัญหา/อุปสรรคที่ต้องแก้ไขด้วย

8) ในปัจจุบันองค์กรทางด้านการเกษตรส่วนใหญ่จะมีสถาบันสำหรับผลิตบุคลากรขององค์กรนั้น ๆ ขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้และทักษะตรงตามความต้องการขององค์กร มากกว่าการรับบุคลากรจากสถาบันการศึกษาทั่วไปที่มีองค์ความรู้แบบกว้างและไม่จำเพาะเจาะจง ซึ่งไม่สามารถตอบโจทย์ธุรกิจทางด้านการเกษตรที่มีรูปแบบและระดับ economy of scale แตกต่างกันเป็นอย่างมากได้ ดังนั้น ในการผลิตบุคลากรทางด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยควรกำหนดแนวทางให้ชัดเจนว่า จะผลิตนักศึกษาเพื่อเป็นบุคลากรตาม economy of scale ในระดับใด หรือเพื่อประกอบอาชีพใดในสายงานด้านนี้

9) ฟาร์มในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มักจะติดกับดักระหว่าง “การเป็นพื้นที่เรียนรู้” และ “การต้องหารายได้” เนื่องจากบุคลากรและนักศึกษา รวมถึงพื้นที่ของฟาร์มมหาวิทยาลัยไม่ได้ถูกออกแบบทางด้านต้นทุนมาเพื่อการแข่งขันกับบริษัทใหญ่ จึงส่งผลให้การทำ mass production มักจะจบลงด้วยการขาดทุนหรือเท่าทุน โดยข้อจำกัดของ mass production ในฟาร์มมหาวิทยาลัย แตกต่างจากการทำการเกษตรเชิงอุตสาหกรรมที่มีความชัดเจนว่า ต้องการ ลดต้นทุนต่อหน่วยให้ต่ำลง ดังนั้น ในการดำเนินงานของฟาร์มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จึงมีข้อจำกัดต่าง ๆ ดังนี้

บทบาทและทิศทางการบริหารงานของฟาร์มมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

(1) แรงงานและค่าใช้จ่าย : การใช้บุคลากรสายวิชาการหรือเจ้าหน้าที่รัฐมีต้นทุนสูงกว่าแรงงานภาคเกษตรทั่วไป

(2) วัตถุประสงค์ซ้อนทับ : การแบ่งพื้นที่ไปใช้เพื่อการทดลอง ซึ่งขัดกับหลักการจัดการพื้นที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในเชิงพาณิชย์

(3) ความคล่องตัว : ระเบียบ/ข้อบังคับเกี่ยวกับพัสดุและการบริหารงานในรูปแบบมหาวิทยาลัยไม่เอื้ออำนวยต่อการปรับตัวตามราคาตลาดของสินค้าเกษตรที่มีความผันผวนแบบวันต่อวัน

10) การเปลี่ยนแปลง business model ไปสู่การใช้ “องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี” ซึ่งเป็นจุดแข็งของ มทส. มาเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ เช่น การจำหน่าย “สายพันธุ์สัตว์” หรือ “สูตรอาหาร” ที่ผ่านการวิจัยพัฒนาให้กับเอกชน แทนที่การจำหน่าย “ไก่ ไข่ หรือนมสด” ในราคาตลาด รวมถึงอาจมีการผลิตสินค้าที่ต่อยอดจากผลงานวิจัย เช่น พืชสมุนไพรแบบ medical grade หรือเนื้อสัตว์ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ที่จำเป็นต้องการการควบคุมคุณภาพสูงกว่าปกติ นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาแพลตฟอร์มการบริหารจัดการสำหรับธุรกิจฟาร์มด้วยเทคโนโลยี IoT หรือ AI และเปิดให้สิทธิ์การใช้งานให้กับฟาร์มเครือข่าย โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ซึ่งจะเป็นการหารายได้อีกช่องทางหนึ่ง ดังนั้น เพื่อให้โมเดลข้างต้นสามารถเกิดขึ้นได้จริง มทส. อาจต้องปรับปรุงกลไกภายในให้มีการทำงานเชิงรุก เช่น การเชื่อมโยงผลวิจัยจากฟาร์มสู่ตลาดทุน การแบ่งพื้นที่ฟาร์มส่วนหนึ่งให้เอกชนมาร่วมลงทุนเพื่อทดสอบงานวิจัยในระดับอุตสาหกรรม และการใช้ฟาร์ม มทส. เป็นศูนย์รับรองมาตรฐานนวัตกรรมทางด้านเกษตร ซึ่งจะสร้างรายได้ที่ยั่งยืนกว่าการจำหน่ายผลผลิต เป็นต้น โดยหากฟาร์ม มทส. สามารถประสบความสำเร็จในการสร้าง “เมล็ดพันธุ์” หรือ “นวัตกรรม” ซึ่งเป็นที่ต้องการของเกษตรกรทั่วประเทศ และนำไปต่อยอดในการจำหน่ายทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ได้ จะเป็นการพึ่งพาตนเองที่สง่างามและสร้าง impact ต่อสังคมได้มากกว่าการขายผลิตภัณฑ์แบบเดิม

11) มหาวิทยาลัยควรศึกษาข้อมูลรูปแบบการเรียนการสอน การวิจัย และการบริหารจัดการทางด้านฟาร์มของ Wageningen University & Research รวมถึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการฟาร์มสมัยใหม่ เพื่อนำมาประมวลผลว่าสามารถประยุกต์ใช้กับฟาร์มมหาวิทยาลัยอย่างไร ก่อนจะจัดทำเป็น model และระเบียบ/ข้อบังคับที่จะใช้ในการดำเนินการ เพื่อนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยอีกครั้ง รวมถึงควรจัดทำข้อมูลรายรับ–รายจ่ายของฟาร์มมหาวิทยาลัย รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาระดับการพึ่งพาตนเองของฟาร์มมหาวิทยาลัยด้วย

12) ในการนำเสนอวาระเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากการนำเสนอปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้น มหาวิทยาลัยควรนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา/อุปสรรคเหล่านั้นควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยได้มีการพิจารณาและหารือร่วมกันว่าแนวทางใดเหมาะสม และควรเพิ่มเติมอย่างไร

มติที่ประชุม

1) รับทราบ บทบาทและทิศทางการบริหารงานของฟาร์มมหาวิทยาลัย ตามที่เสนอ

2) มอบหมายให้มหาวิทยาลัยรับข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

สรุปมติที่สำคัญของการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 3/2569 วันเสาร์ที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2569 (ต่อ)

University Engagement ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ โดยผ่านการดำเนินงานของเทคโนธานีร่วมกับทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

1) ในเรื่อง community engagement นั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในฐานะองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้าน Funding สำหรับการของบประมาณในการพัฒนา engagement ต่าง ๆ ดังนี้
   (1) ในรูปแบบ functional budget โดยผ่านการของบประมาณจากกลุ่มวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) รวมถึงอาจประสานความร่วมมือกับกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น
   (2) ในรูปแบบ area-based budget โดยผ่านการประสานความร่วมมือกับคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กลุ่มจังหวัด) (กรอ. กลุ่มจังหวัด)
   (3) ในรูปแบบ agenda-based budget โดยผ่าน ครม.สัญจร
   แต่อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการของบประมาณข้างต้น ค่อนข้างใช้เวลานาน และจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ครบถ้วนเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนั้น มทส. ควรมีการวางแผนเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า
2) มหาวิทยาลัยควรมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภายใน มทส. อาทิเช่น การบูรณาการในเรื่อง โควาทิว ระหว่างเทคโนธานีและฟาร์มมหาวิทยาลัย เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความร่วมมือระหว่างกันอย่างไร
3) โครงการที่อยู่ภายใต้การดูแลของเทคโนธานี เป็นการดำเนินงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานจากหลายจังหวัด ดังนั้น ควรมีการกำหนด framework การดำเนินการร่วมกับหน่วยงานเหล่านั้นให้ชัดเจน รวมถึงเทคโนธานีควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา/อุปสรรค ข้อมูลการใช้เทคโนโลยี และข้อมูลภาพรวมของแต่ละโครงการภายใต้การดูแลของเทคโนธานีด้วย
4) จากหลักการ 4 ประการ ของ University-Social Engagement ซึ่งประกอบด้วย
   (1) การร่วมคิด ร่วมทำด้วยกัน ระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์การต่าง ๆ ในสังคม (partnership)
   (2) ผลการร่วมทำ เกิดประโยชน์ร่วมกัน (mutual benefits)
   (3) ใช้ความรู้และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (knowledge sharing & scholarship)
   (4) เกิดผลกระทบที่ดีต่อสังคมที่ประเมินได้ (measurable social impact)
   เห็นว่า สิ่งสำคัญอีก 2 ประการ ของ University-Social Engagement คือ ควรมีลักษณะเป็น (1) equal partners และ (2) long-term engagement

มติที่ประชุม

1) รับทราบ University Engagement ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในพื้นที่กลุ่มจังหวัดนครชัยบุรินทร์ โดยผ่านการดำเนินงานของเทคโนธานีร่วมกับทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตามที่เสนอ
2) มอบหมายให้มหาวิทยาลัยรับข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ปรึกษา
ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช
ผู้จัดพิมพ์
สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กองบรรณาธิการ
รองศาสตราจารย์ ดร.กองพล อารีรักษ์
นางนงเยาว์ สุคำภา
นางสาวจันทกานต์ ปลั่งกลาง
นางสาวพรประภา ดวงกางเงาะ

สำนักงานสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
111 ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
โทรศัพท์ 0 4422 4027, 0 4422 4033
โทรสาร 0 4422 4030